

Temat lekcji: "Płynie Wisła płynie po Polskiej krainie czyli Wędrowanie rzeki Wisły polskimi miastami"

Plan lekcji

Cele ogólne:

- poznanie miast Polski;
- ukazanie możliwości korzystania z różnorodnych źródeł informacji;
- utrwalanie wiadomości na temat najważniejszych, najbardziej znanych miejsc w Polsce;
- rozwijanie zainteresowania pięknem Polski i jej historią;
- rozwijanie kompetencji językowych: czytania, mówienia, słuchania i pisania.

Cele szczegółowe:

- umiejętność określenia położenia miast Polski względem miejsca zamieszkania
- wyjaśnienie znaczeń słów: miasto, zabytek

- określanie stron świata: północ, południe, zachód, wschód.

Metody:

- aktywizujące: integracyjna,
- praca z tekstem, mapą

Środki dydaktyczne:

- słowniki języka polskiego, mapa Polski, pocztówki, książki, albumy, mapa pojęciowa, karty pracy, mapki konturowe, plan miasta Krakowa, kontury mapy Polski i zestawy naklejek, karty pracy dla każdego ucznia, teksty legend, tablica multimedialna.

Formy:

- praca indywidualna
- praca grupowa
- praca zbiorowa

Czas trwania: 2 godziny lekcyjne.

PLAN METODYCZNY

1. Część organizacyjna. Wprowadzenie

Drogie dzieci, czy lubicie podróżować? Dzisiaj mamy lekcje-podróż polskimi miastami. Proszę popatrzeć na mapę Polski. Gdzie są w Polsce najwyższe góry, na północy, czy na południu? Tak, Wisła to najdłuższa rzeka uchodząca do Morza

Bałtyckiego. Wisła to życiodajny ekosystem, symbol Polski i kawałek historii. Źródła rzeki znajdują się w południowej Polsce.

2. Część główna

- **Słuchanie.**

Z mapy Polski wynika, że Wisła wypływa z gór i w tym mieści się wyraz „start”

Dzieci śledzą za biegiem rzeki i znajdują miasta, położone nad rzeką i które usłyszeli w piosence.

Proszę posłuchać piosenki i zapisać, jakie polskie miasta usłyszeliście

<https://www.youtube.com/watch?v=plug6OIrRM>

Ref: Jesteśmy Polką i Polakiem

Dziewczynką fajną i chłopakiem

Kochamy Polskę z całych sił,

Chcemy byś również kochał ją i ty i ty

1. Ciuchcia na dworcu czeka

Dziś wszystkie dzieci pojadą nią by poznać kraj

Ciuchcia pomknie daleko i przygód wiele

Na pewno w drodze spotka nas

*2. Pierwsze jest **Zakopane** miejsce wspaniałe*

*Gdzie **góry i górale** są*

Kraków** to miasto stare w nim piękny **Wawel

Obok Wawelu mieszkał smok

*3. Teraz to już **Warszawa** to ważna sprawa*

Bo tu stolica Polski jest

Wisła, Pałac Kultury, Królewski Zamek

I wiele innych pięknych miejsc

*4. **Toruń** z daleka pachnie, bo słodki zapach*

***Pierników** kusi mocno nas*

*Podróż skończymy w **Gdańsku***

Skąd szarym morzem

Można wyruszyć dalej w świat

- **Mówienie. Pogadanka przy mapie Polski**

Odszukanie na mapie Polski największej rzeki – Wisły.

Odszukanie największych miast leżących nad Wisłą.

Uzupełnianie mapy (na dużym arkuszu papieru nauczyciel przygotowuje kontur Polski z zaznaczoną Wisłą i punktami w miejscach, gdzie położone są miasta: **Kraków, Warszawa, Toruń**).

Uczniowie wklejają nazwy miast, leżących nad Wisłą na przygotowanej przez nauczyciela mapie w odpowiednim miejscu.

Wszyscy czuwają nad poprawnością.

- **Praca indywidualna. Zaznaczenie miast na swojej mapie.**
- **Sluchanie i śpiewanie piosenki** jeszcze raz z odnalezieniem symboli miast w tekście: *góry i górale, Wawel, Wisła, Pałac Kultury, Królewski Zamek, pierniki.*

1. Kraków to miasto stare

2. Warszawa to ważna sprawa

Bo tu stolica Polski jest

3. Toruń z daleka pachnie

Czytanie legend i informacji o miastach Polski

KRAKÓW

LEGENDA O SMOKU WAWELSKIM

Gdy ziemiami polskimi rządził król Krak, pod zamkiem w jamie zamieszkał też ogromny, zielony smok. Tępotyzował on cały gród i kazał składać sobie ofiary z bydła. Jeżeli nie spełniano jego zachcianek, porywał on ludzi. Choć było wielu odważnych, którzy mówili, że uda im się pokonać smoka, nikomu się to nie udawało. Niestety mijalo coraz więcej czasu, a żaden rycerz, nie był w stanie pokonać smoka.

Pewnego razu przybył do króla ubogi szewc i to on w przeciwieństwie do rycerzy wpadł na pomysł, jak pokonać tę bestię. Do rozwiązania sytuacji zabił on barana, którego potem wypchał siarką i podłożył pod grotę. Głodny smok zjadł zwierzę, a siarka sprawiła, że poczuł wielkie palenie w gardle. Rzucił się więc w stronę Wisły i pił wodę, tak długo, aż pękł. Tak więc plan szewczyka okazał się skutecznym, a chłopiec bezsprzecznie stał się bohaterem całego grodu oraz bogaczem wynagrodzonym przez króla.

Kraków, dawna stolica Polski, miasto Smoka Wawelskiego, ale to nie wszystko.

1. Miasto Smoka Wawelskiego, ale zabicie smoka nie miało nic wspólnego z jego założeniem. Kraków założono „na skale smoka” i od imienia zmarłego wcześniej Grakcha określono „Krakowem”.
2. Warszawa to nie jedyna stolica Polski, w latach 1038-1596 był nią Kraków.
3. Kościół Mariacki a w wieży hejnalista, Hejnał Mariacki można usłyszeć co godzinę, melodia zawsze zostaje wstrzymana, co jest symbolem zabicia strzałą trębacza, który chciał ostrzec mieszkańców gdy zbliżał się wróg (1240r.)
4. W dzwonnicy Katedry Wawelskiej znajduje się 11-tonowy dzwon Zygmunta, wybrzmiewa wyłącznie podczas wielkich świąt, uroczystości.
5. Na Wawelu jest pochowanych wielu polskich królów
6. Wielki, doskonale wszystkim znany artysta, Wit Stwosz potrzebował dużo czasu, aż 12 lat, aby stworzyć gotycki ołtarz Bazyliki Mariackiej.
7. Drugim najstarszym uniwersytetem w Europie Środkowej jest Uniwersytet Krakowski, założycielem jest król Kazimierz Wielki w 1364 roku.
8. Liczba mieszkańców jest ogromna, a studentów spora część. 200 tys. to liczba studentów, w porównaniu z 700 tysiącami to spora część. Studenci zjeżdżają nie tylko z Polski, ale także i z całego świata.
9. Co ciekawe miasto słynie z gołębi i kwiaciarek.
10. Smocza Jama, jaskinia której bronni smok ziejący ogniem.

WARSZAWA

Stolica Polski – a zarazem kolejne miasto nad Wisłą – skrywa wiele niespodzianek. Parki, pałace, świątynie, pomniki historii. Zwiedzając Warszawę nie zapomnijcie o wizycie w **Centrum Nauki Kopernik** czy **Muzeum im. Jana Korczaka**. Atrakcją może być też samo przekroczenie Wisły wybranym mostem – tych jest w mieście aż dziewięć!

Symbolem miasta jest Surenka. A oto legenda (czytanie legendy).

LEGENDA o SYRENCE

Dawno temu na brzegu Wisły stała rybacka osada. Mieszkańcy opowiadali, że w głębinach rzeki mieszka syrena, chociaż nikt jej dotąd nie widział. Tylko rybacy powracający z połowów słyszeli niekiedy jej piękny śpiew. Pewnego dnia trzech z nich spotkali się na brzegu.

- Jeśli złapiemy syrenę i zawieziemy ją księciu, dostaniemy mnóstwo złota - powiedział jeden z nich. Pozostali pokiwali głowami i umówili się, że wypłyną za kilka dni, gdy księżyc będzie w pełni.

Nocą o pełni księżyca zaczęli się w łodzi trzymając mocną sieć. Nie czekali zbyt długo. Syrena wypłynęła z fal, usiadła na jednym z przybrzeżnych głazów i zaczęła śpiewać. Rybacy urzeczeni jej głosem nie byli w stanie się poruszyć, aż wreszcie najstarszy z nich otrząsnął się i wyjął z kieszeni wosk. Rybacy włożyli wosk w uszy i nie słysząc już śpiewu syreny, zarzucili na nią sieć. Przerażoną wyciągnęli na brzeg i zanieśli do jednej z chat. Postawili na straży najmłodszego rybaka, a sami udali się przygotować wóz by zawieźć syrenę do księcia. Młody rybak przyglądał się syrenie z zaciekawieniem i kiedy zobaczył, że otwiera usta, odetkał sobie uszy, aby usłyszeć co mówi.

- Wypuść mnie i chodź ze mną, proszę! - błagała syrena i zaczęła cichutko nucić. Zauroczony jej głosem rybak wziął ją na ręce i zaniósł na brzeg Wisły.

Gdy pozostali zobaczyli, że syrena zniknęła, ruszyli w pogoń. Jednak było już za późno. Syrena odpływała. Przestraszony krzykami młody rybak również skoczył do wody i płynął do syreny. Syrena zatrzymała się jeszcze na chwilę i zawołała do stojących na brzegu:

- Śpiewałam dla was, bo was polubiłam! Chciałam wam pomagać i strzec was! A wy złapaliście mnie jak zwykłą rybę i chcieliście sprzedać! Dlatego was opuszczam. Jeżeli wrócę, to tylko z mieczem i tarczą, aby was obronić gdy niebezpieczeństwo będzie tak wielkie, że sami sobie nie poradzicie. - Po tych słowach syrena zniknęła na zawsze. Nikt też już nigdy nie widział młodego rybaka, który podążył za nią.

Dziś na miejscu rybackiej wioski stoi wielkie miasto - Warszawa. Mieszkańcy nie zapomnieli o swojej syrenie. Na brzegu Wisły stoi jej pomnik. Z tarczą i mieczem uniesionym do góry, strzeże bezpieczeństwa miasta. Jednak do tej pory, pomimo różnych dziejów Warszawy, syrena ani razu się nie pojawiła.

Następnym miastem z piosenki jest **Toruń znany swoimi piernikami**. W dużej mierze to właśnie gotycka architektura odpowiada za klimat kolejnego, nadwiślańskiego miasta. **Toruń** to także związany z dziedzictwem Mikołaja Kopernika, dlatego jedną z jego największych atrakcji jest **Centrum Popularyzacji Kosmosu**. Po seansie w planetarium koniecznie spróbujcie tradycyjnych wypieków w Żywym Muzeum Piernika. W tym muzeum możemy usłyszeć też taką legendę:

LEGENDA TORUŃSKICH PIERNIKÓW

<https://opowiemcilegende.blogspot.com/2016/11/torunskie-pierniki.html>

Mieszkał niegdyś w Toruniu stary piekarz Bartłomiej. Pomagał mu w pracy czeladnik, równie znający swe dzieło jak i sam mistrz, lecz z tą różnicą, że temu na sławie nie zależało. Chłopak kochał się w pięknej jedynaczce Bartłomieja, lecz rodzina dziewczyny nie chciała wydać panny za biednego piekarczycy. Na zięcia upatrzyli sobie tłustego szlachcica dużo starszego od panny. Cóż mógł dać jej młody chłopak ponad słodkie ciastko i polne kwiatki. Szlachcic zaś obsypywał ją biżuterią ze szczerego złota. Pewnego dnia, gdy chłopak zrywał dla panny niezapominajka z brzegu strumyka, zobaczył tonącą pszczołę...

Uratował biedną wyciągając ją z wody. Gdy owad osuszył skrzydelka odezwał się do piekarczycy – W podzięce wyjawię ci sekret, dodaj do ciasta miodu słodkiego i zobaczysz co się stanie. Gdy spóźniony przyszedł do piekarni dowiedział się, że jutro sam król zjedzie do Torunia i mają zamówienie na 1000 ciastek dla rodziny monarszej. Zrobił więc jak radziła mu pszczoła, a gdy król posmakował ciastka, tak przypadły mu do gustu, że miasto uzyskało przywilej aby po wsze czasy mieszkańcy mieli prawo wypiekania pierników miodowych i wysyłania ich do innych miast. Działo się to w 1557 roku. Sukces chłopaka sprawił, że rodzina dziewczyny przychylnie podeszła do ich ślubu. I po kilku miesiącach odbyło się huczne wesele, a młodzi żyli później długo i szczęśliwie.

III. Podsumowanie i ewaluacja

Jaka z legend najbardziej się spodobała? Zadaniem domowym będzie namalować jedną z legend i posłuchać jeszcze jedną piosenkę o Wiśle: ***Płynie Wisła, płynie po polskiej krainie.***

Literatura:

1. Opisać świat 1 : książka nauczyciela : materiały dydaktyczne do języka polskiego : gimnazjum / [red. merytoryczna Katarzyna Wojciechowska, Agnieszka Wnuk].

2. Wnuk, Agnieszka Red.;Wojciechowska, Katarzyna Red.;Nowa Era
Język polski : wybór tekstów o Polsce : materiały dla słuchaczy Studium
Języka Polskiego dla Cudzoziemców / pod red. Krystyny Kończalik i in.

3. Miejsca w Krakowie: <https://www.hello polish.pl/notatki-o-krakowie-a2/>

4. Legenda o toruńskich piernikach:

<https://opowiemcilegende.blogspot.com/2016/11/torunskie-pierniki.html>